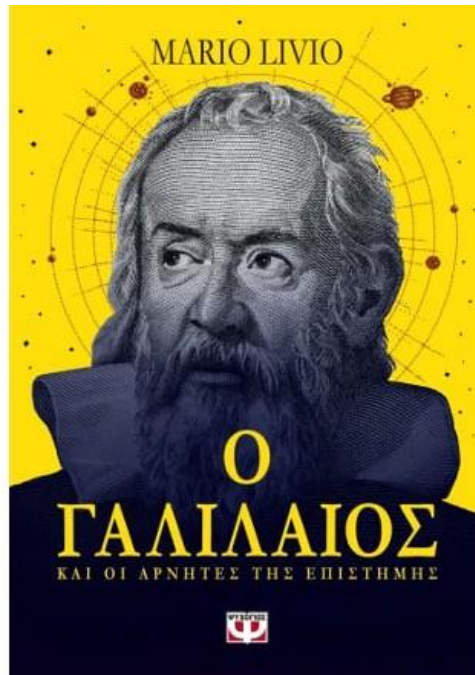

Mario Livio, Ο Γαλιλαίος και οι αρνητές της επιστήμης, Εκδόσεις Ψυχογιός

Υπήρξε αδιαμφισβήτητα ένας εξέχων επιστήμονας, ένας αναζητητής της δικής του αλήθειας περί της κίνησης των άστρων, της Γης, του Ήλιου, ένας άνθρωπος φιλοσοφημένος που με τις καινοτόμες και ρηξικέλευθες ιδέες του έθεσε τις βάσεις για όσα γνωρίζουμε σήμερα. Σε μια εποχή κρίσιμη και δύσκολη όπου οι επιστημονικές ανακαλύψεις περνούσαν δια πυρός και σιδήρου από την κρίση της παντοδύναμης μα όχι σοφής Εκκλησίας, ο **Γαλιλαίος δεν δίστασε να εκφράσει τις απόψεις του** και μόνο όταν απειλήθηκε η ίδια του η ζωή από την ολέθρια Ιερά Εξέταση, τότε μόνο αναγκάστηκε να οπισθοχωρήσει και να επανέλθει στην “τάξη” αρνούμενος με μισή καρδιά όσα είχε ισχυριστεί λίγο καιρό πριν. Η **Ιερά Εξέταση** υπήρξε αναμφίβολα ένα ολέθριο εργαλείο που πήγε πίσω την επιστήμη και τους ερευνητές και πολλοί ήταν εκείνοι που κάηκαν στην πυρά για τις απόψεις τους.

Ένας εκ των κορυφαίων επιστημόνων στο στόχαστρο της Εκκλησίας και των κριτών της επιστημοσύνης του

Για την περίοδο της **Αναγέννησης** είχαν καλλιεργηθεί ελπίδες σύμφωνα με τις οποίες ο σκοταδισμός του Μεσαίωνα θα λάβει τέλος και θα υπάρξει μια νέα εποχή ελευθερίας και δημιουργίας, ένας τρόπος θέασης των πραγμάτων, ωστόσο αυτό δεν φάνηκε στην πράξη, δεν επιβεβαιώθηκαν οι προσδοκίες. Αντίθετα μάλιστα οι επιστήμες είχαν ουσιαστικά τεθεί σε δεύτερη μοίρα από την ίδια την Εκκλησία, η οποία και ήλεγχε όλα όσα γράφονταν σε μελέτες. Η **πορεία του Γαλιλαίου** και η σταδιοδρομία του, οι πεποιθήσεις του που ήταν αποτέλεσμα πολύχρονης έρευνας και μελέτης του διαστήματος είχαν την τύχη να λογοκριθούν και να αμφισβητηθούν από την πρώτη στιγμή. Ο ίδιος ο Γαλιλαίος είχε τις αποδείξεις που στηρίζονταν σε θεωρήματα καθώς ασχολήθηκε ιδιαίτερα με τα μαθηματικά ως μοχλό προώθησης των ιδεών του.

Ο **Μάριο Λίβιο** μας παραδίδει ένα σπουδαίο πόνημα, μια άρτια **μελέτη και βιογραφία** για τον άνθρωπο που με ζήλο και μεράκι, που με υπομονή και επιμονή κατάφερε να αναδείξει τα όσα δεν γνωρίζαμε από την εποχή του Αριστοτέλη, ανατρέποντας θέσφατα και εισάγοντας έναν **ολοκαίνουργιο τρόπο προσέγγισης της ζωής των πλανητών και της συμπεριφοράς τους σε σχέση με τη Γη**. Ασχολήθηκε και με την **αστρολογία**, μελέτησε αστρολογικούς χάρτες για να τον οδηγήσει και σε πολλά συμπεράσματα

χρήσιμα για τις ανακαλύψεις του, κάτι που δεν είναι διόλου παράλογο. Παράλληλα, με το έργο του επηρέασε τους σύγχρονούς του, γνώρισε την αποδοχή τους και τον θαυμασμό ακόμα και από αντιπάλους του ενώ οι επίγονοί του βασίστηκαν σαφώς σε όσα ο ίδιος με μόχθο ερεύνησε. Πρόκειται επιπροσθέτως για ένα βιβλίο που δεν απευθύνεται, ευτυχώς, μόνο σε ειδικούς, αλλά σε όλους τους ενήλικες, ακόμα και σε εφήβους που είτε ασχολούνται με τις θετικές επιστήμες είτε όχι για να εντρυφήσουν σε αυτό το σπουδαίο επίτευγμα της αστρονομίας και των μαθηματικών, να ανακαλύψουν το μέγεθος της κατάρτισης του Γαλιλαίου και να μνηθούν στην φιλοσοφία του.

Ο συγγραφέας, που και αυτός με την σειρά του έχει επιτελέσει το δικό του σπουδαίο έργο έχοντας ανατρέξει σε πλήθος βιβλίων για να παραδώσει αυτό το εξαιρετικό πόνημα, αναφέρεται σε **προσωπικές στιγμές του Γαλιλαίου**, στις **συγκρούσεις** του με σύγχρονούς του που εναντιώνονταν σφόδρα στις ανακαλύψεις του, σε **ανθρώπους που τον στήριξαν**, στην οικογενειακή του ζωή, στα οικονομικά του προβλήματα και φυσικά στην **προσπάθειά του να πείσει την Εκκλησία** για το καλοπροαίρετο των απόψεών του που ουδεμία πρόθεση είχαν να βλάψουν τα της θρησκείας. Η ανακάλυψη μέσω του τηλεσκοπίου με το οποίο κατάφερε να εντοπίσει την θέση των πλανητών και να χτίσει τις θεωρίες του θα πρέπει, σύμφωνα και με τον συγγραφέα, να ήταν πολύ πιο εύκολη αποστολή από εκείνη ενάντια στους κληρικούς που τον ενοχοποιούσαν για βλασφημία.

Ο συγγραφέας αναφέρεται στον **Γαλιλαίο** με σεβασμό, με δέος, με αντικειμενικό τρόπο και επισημαίνει ως προς το επίκαιρο των θέσεών του τα εξής πολύ εύστοχα: *“Υπάρχει, άραγε, πράγματι, καλύτερη ιστορία από εκείνη να διηγηθεί κανείς, όταν θέλει να επιστήσει την προσοχή σε σύγχρονους προβληματισμούς, όπως το αιώνιο ζήτημα της οριοθέτησης των πεδίων δράσης της επιστήμης και της θρησκείας, η στήριξη της διδασκαλίας δημιουργιστικών απόψεων για τις απαρχές του κόσμου και τα αδικαιολόγητα πυρά που δέχεται η κοινότητα των διανοουμένων και των εμπειρογνομόνων από ελλιπώς ενημερωμένες ομάδες ανθρώπων; Η αποκάλυπτη από ορισμένους απόρριψη της επιστημονικής έρευνας πάνω στο θέμα της κλιματικής αλλαγής, ο χλευασμός με τον οποίο αντιμετωπίζεται το ζήτημα της χρηματοδότησης βασικών επιστημονικών ερευνών, και η περικοπή των κρατικών δαπανών για τις τέχνες και τη δημόσια ραδιοφωνία στις Ηνωμένες Πολιτείες δεν είναι παρά μερικές μόνο εκδηλώσεις τέτοιων επιθετικών προς την επιστήμη συμπεριφορών”*.

Τα όσα ζούμε σήμερα τετρακόσια χρόνια αργότερα δεν απέχουν από τα όσα έζησε ο Γαλιλαίος. Οι σημερινοί επιστήμονες και οι έρευνές τους, όπως και τότε, τίθενται σε **αμφισβήτηση από την κοινή γνώμη, από την Εκκλησία που συνεχίζει τη δική της οπισθοδρόμηση** με ζήλο καθώς και από μια νέα τάξη ειδικών μη ειδικών εκφράζοντας ο καθένας τη δική του άποψη δίχως στοιχεία και δίχως γνώση. Ο **Γαλιλαίος είναι επίκαιρος όσο ποτέ**, είναι αναγκαίος όσο ποτέ, είναι το πνευματικό μέσο εκείνο μέσω του οποίου ο σύγχρονος άνθρωπος θα πρέπει να αναλογιστεί τα σφάλματα του παρελθόντος μα δυστυχώς και του παρόντος και να κατανοήσει πως μόνο οι ειδικοί, οι πραγματικά ειδικοί σε κάθε τομέα είναι εκείνοι που έχουν τη δυνατότητα να δώσουν τις απαντήσεις σε δύσκολες ερωτήσεις όχι αβίαστα και πρόχειρα μα ύστερα από μια ενδελεχή έρευνα.

“Ο Κολόμβος μας έδωσε νέα εδάφη για να κατακτήσουμε χύνοντας το αίμα άλλων ανθρώπων· ο Γαλιλαίος μάς προσέφερε νέους κόσμους, και η ανακάλυψή του δε θα βλάψει κανέναν. Ποιο από τα δύο είναι προτιμότερο;”

Τόμας Σέγκεθ, Σκοτσέζος βιβλιοθηκονόμος

“Επειδή αγαπάει την αλήθεια, δε διστάζει να αντιταχτεί ακόμα και στην πιο δημοφιλή άποψη και να χειριστεί με ψυχραιμία τις αποδοκimasίες του κόσμου”